

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สมรรถภาพของนักเทคโนโลยีการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานภาคเอกชน ตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้าหน่วย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเทคโนโลยีการศึกษา และหัวหน้าหน่วย เกี่ยวกับสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานภาคเอกชน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเทคโนโลยีการศึกษา และหัวหน้าหน่วย เกี่ยวกับสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในหน่วยงานภาคเอกชน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเทคโนโลยีการศึกษา และหัวหน้าหน่วย ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 55 คน โดยแบ่งเป็นนักเทคโนโลยีการศึกษา 34 คน หัวหน้าหน่วย 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ และเติมคำ จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 สมรรถภาพของนักเทคโนโลยีการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 42 ข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 83 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา 55 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.26 เป็นนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 40.96 และหัวหน้าหน่วย 21 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 25.30 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences PC/PLUS) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ความคิดเห็นระหว่างนักเทคโนโลยีการศึกษาและหัวหน้าหน่วย เกี่ยวกับสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการทดสอบค่า "ที" (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเทคโนโลยีการศึกษา ส่วนใหญ่สังกัดประเภทธุรกิจพาณิชยกรรม ร้อยละ 79.4 เป็นเพศชายร้อยละ 58.8 มีอายุระหว่าง 25-29 ปี ร้อยละ 47.1 จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 73.53 ปริญญาโท ร้อยละ 26.47 จบการศึกษาทางการศึกษาทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ประสบการณ์ด้านการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-3 ปี ร้อยละ 41.18

หัวหน้าหน่วยส่วนใหญ่สังกัดประเภทธุรกิจพาณิชยกรรม ร้อยละ 71.4 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.1 มีอายุระหว่าง 40-44 ปี ร้อยละ 33.3 จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ร้อยละ 47.62 เท่ากัน จบการศึกษาทางรัฐศาสตร์มากที่สุดร้อยละ 38.10 บริหารธุรกิจ ร้อยละ 19.05 การศึกษาร้อยละ 14.29 ตามลำดับ ประสบการณ์ด้านการทำงานส่วนใหญ่ระหว่าง 1-3 ปี ร้อยละ 71.43

2. การรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้ง 4 ด้าน มีข้อค้นพบดังนี้

2.1 นักเทคโนโลยีการศึกษา เห็นว่าในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ในระดับจำเป็นมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมากที่สุดคือ สมรรถภาพด้านทัศนคติ สำหรับสมรรถภาพด้านเชาวน์ปัญญา และ สมรรถภาพด้านทักษะจำเป็นต้องใช้

ระดับมาก ส่วนสมรรถภาพด้านความรู้จำเป็นต้องใช้ในระดับปานกลาง จำแนกรายละเอียดในสมรรถภาพย่อยได้ดังนี้

2.1.1 สมรรถภาพด้านความรู้ นักเทคโนโลยีการศึกษา เห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมาก โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ 3 อันดับ ได้ดังนี้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและเทคนิคการฝึกอบรมและพัฒนา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา และ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร

2.1.2 สมรรถภาพด้านทักษะ นักเทคโนโลยีการศึกษา เห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมาก โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ 3 อันดับ ได้ดังนี้ ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในการอ่านยวความสะดวก และ ทักษะในการจัดการโครงการ

2.1.3 สมรรถภาพด้านเชาวน์ปัญญา นักเทคโนโลยีการศึกษา เห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมาก โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ 3 อันดับ ได้ดังนี้ การเป็นคนน่าผู้รู้ การเป็นคนช่างสังเกต และ การมองการณ์ไกล

2.1.4 สมรรถภาพด้านทัศนคติ นักเทคโนโลยีการศึกษา เห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมากที่สุด มี 3 สมรรถภาพ โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับได้ดังนี้ ตระหนักในความสำคัญและประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบในงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และมีความภูมิใจในหน้าที่ของตน ซึ่งมีส่วนพัฒนาผู้อื่น ส่วนสมรรถภาพย่อยข้อสุดท้ายเป็นสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้อยู่ในระดับมาก ดังนี้ มีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แพร่หลาย

2.2 หัวหน้าหน่วย เห็นว่า ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพรวมทั้ง 4 ด้านในระดับจำเป็นมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับจำเป็นมากเช่นกัน จำแนกรายละเอียดในสมรรถภาพย่อยได้ดังนี้

2.2.1 สมรรถภาพด้านความรู้ หัวหน้าหน่วยเห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมาก โดยเรียงจาก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ตามลำดับ 3 อันดับได้ดังนี้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี และเทคนิคการฝึกอบรมและพัฒนา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมองค์กร และ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

2.2.2 สมรรถภาพด้านทักษะ หัวหน้าหน่วยเห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมากโดยเรียงจาก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ตามลำดับ 3 อันดับ ได้ดังนี้ ทักษะเกี่ยวกับวัสดุ/วัสดุ ทัศนูปกรณ์ ทักษะในการอำนวยความสะดวก และ ทักษะในการเขียน

2.2.3 สมรรถภาพด้านเชาวน์ปัญญา หัวหน้าหน่วยเห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมาก โดยเรียง จากคะแนนเฉลี่ยสูง ตามลำดับ 3 อันดับได้ดังนี้ การเป็นอาสาสมัคร สติปัญญาและ ไหวพริบ และการมองการณ์ไกล

2.2.4 สมรรถภาพด้านทัศนคติ หัวหน้าหน่วยเห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมากที่สุด มี 1 สมรรถภาพคือ ตระหนักในความสำคัญและประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนที่เหลือเป็นสมรรถภาพย่อยในระดับมาก โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดตาม ลำดับ 2 อันดับได้ดังนี้ สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบในงานด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ และมีความภูมิใจในหน้าที่ของตนซึ่งมีส่วนพัฒนาผู้อื่น สำหรับ สมรรถภาพย่อยข้อสุดท้ายเป็นสมรรถภาพย่อยในระดับปานกลางดังนี้ มีความ กระตือรือร้นในการส่งเสริม และ สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แพร่หลาย

2.3 ทั้งนักเทคโนโลยีการศึกษาและหัวหน้าหน่วย เห็นว่าในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้อง ใช้สมรรถภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ในระดับจำเป็นมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมากที่สุดคือ สมรรถภาพด้านทัศนคติ สำหรับสมรรถภาพด้านเชาวน์ปัญญา และสมรรถภาพด้าน ทักษะจำเป็นต้องใช้ในระดับมาก ส่วนสมรรถภาพด้านความรู้จำเป็นต้องใช้ในระดับ ปานกลาง จำแนกรายละเอียดในสมรรถภาพย่อยได้ดังนี้

2.3.1 สมรรถภาพด้านความรู้ ทั้งสองกลุ่มเห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดั้มาก โดยเรียง จากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ 3 อันดับ ได้ดังนี้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทฤษฎีและเทคนิคการฝึกอบรมและพัฒนา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา และ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

2.3.2 สมรรถภาพด้านทักษะ ทั้งสองกลุ่มเห็นว่าสมรรถภาพ ย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดั้มากโดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ย สูงสุดตามลำดับ 3 อันดับ ได้ดังนี้ ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ทักษะเกี่ยวกับ วัสดุ/วัสดุอุปกรณ์ และ ทักษะในการอำนวยความสะดวก

2.3.3 สมรรถภาพด้านเชาวน์ปัญญา ทั้งสองกลุ่มเห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษา จำเป็นต้องใช้ในระดั้มากโดยเรียง จากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ 3 อันดับ ดังนี้ การเป็นคนใฝ่รู้ การมองการณ์ไกล และ สติปัญญาและไหวพริบ

2.3.4 สมรรถภาพด้านทัศนคติ ทั้งสองกลุ่มเห็นว่า สมรรถภาพย่อยที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดั้มากที่สุด มี 1 สมรรถภาพคือ ตระหนักในความสำคัญและประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนสมรรถภาพย่อยที่อยู่ในระดั้มากมี 2 สมรรถภาพโดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ย สูงสุดตามลำดับได้ดังนี้ สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบในงานด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ และ มีความภูมิใจในหน้าที่ของตนซึ่งมีส่วนพัฒนาผู้อื่น

3. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ของนักเทคโนโลยี การศึกษาและหัวหน้าหน่วยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 5 สมรรถภาพย่อย ซึ่งหัวหน้าหน่วยเห็นความจำเป็นต้องใช้ในสมรรถภาพย่อย เหล่านี้ มากกว่านักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งสิ้น จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ คือ

3.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแวดวงธุรกิจ

3.1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมองค์กร

3.2 ด้านทักษะ คือ

- 3.2.1 ทักษะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- 3.2.2 ทักษะในการวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร
- 3.2.3 ทักษะในการตั้งคำถาม

อภิปรายผลการวิจัย

1. การรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านนั้น เท่าที่พบจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนการรับรู้ของนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งหมด และค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนการรับรู้ของทั้งสองกลุ่ม ต่างก็เห็นว่านักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพด้านทัศนคติมากกว่าสมรรถภาพด้านอื่น ๆ อีก 3 สมรรถภาพ ลักษณะเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่าทรัพยากรมนุษย์นั้นหากต้องการพัฒนาให้มีคุณภาพแล้วย่อมต้องอาศัยทัศนคติของมนุษย์เองเป็นพื้นฐาน ผลักดัน กระตุ้นให้มนุษย์เกิดคุณภาพขึ้นมา ดังที่ปรากฏใน "แนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว" (ไกรยุทธ ธีรตยาสินันท์, 2531) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในด้านหรือมิติทัศนคตินั้น เป็นสิ่งที่สมควรได้รับการย้ำเป็นพิเศษในประเทศไทยปัจจุบัน เพราะทัศนคติคือทัศนคติที่บุคคลยึดถือหรือยอมรับเป็นหลักปฏิบัติ เป็นค่านิยม เป็นความเชื่อที่คอยกำกับและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรู้สึกรู้สึกคิดในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการสรุปว่าจะเลือกทำหรือไม่เลือกทำกิจกรรมอะไรบ้าง ทัศนคติไม่ว่าจะมีสาระที่มาในรูปของค่านิยมที่ยึดมั่น ความเชื่อที่ฝังใจ ปรัชญาที่เลื่อมใส หลักปฏิบัติที่ยอมรับ ย่อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิด และ พฤติกรรมของปัจเจกบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ฉะนั้นการที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น ก็เพื่อที่จะใช้เป็นหลักปฏิบัติและเป็นแนวทางที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิด และ พฤติกรรมของนักเทคโนโลยีการศึกษา ให้เป็นนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่แท้จริง และพร้อมที่จะพัฒนาผู้อื่นด้วย พลังกาย พลังใจ และพลังความคิดโดยการสร้างสรรค์กิจกรรมในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ อย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลา้งงาน ด้านการพัฒนาทรัพยากร

มนุษย์ที่นักเทคโนโลยีการศึกษารับผิดชอบและปฏิบัติอยู่เป็นไปตามเป้าหมายแห่งการพัฒนาในที่สุด

2. เมื่อประเมินการรับรู้ ของนักเทคโนโลยีการศึกษา และหัวหน้าหน่วยเกี่ยวกับสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในแต่ละด้านพบว่า

2.1 ด้านความรู้ ทั้งนักเทคโนโลยีการศึกษาและหัวหน้าหน่วยมีการรับรู้ในสมรรถภาพเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและเทคนิคการฝึกอบรมและพัฒนา ว่า นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพนี้สูงกว่าเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการรู้หลักการเทคนิควิธีการ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกอบรมและพัฒนา จะช่วยให้นักเทคโนโลยีการศึกษาใช้เป็นหลักในการดำเนินงานครบตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสมาคมฝึกอบรมและพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา

(The American Society for Training and Development, 1983) และสอดคล้องกับเอกสารของ Groves ซึ่งได้มาบรรยาย ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 9 มกราคม ในหัวข้อ "Human Resource Development" (Groves, 1992) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่านักเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งมีฐานะเป็นนักฝึกอบรม หรือนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผู้หนึ่งก็จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและเทคนิคการฝึกอบรมและพัฒนาดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สัมฤทธิ์ผลด้วยเช่นกัน

2.2 ด้านทักษะ นักเทคโนโลยีการศึกษา มีการรับรู้ในสมรรถภาพเรื่อง ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ว่านักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพนี้สูงกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับคน/พนักงานไม่ว่าจะอยู่ในระดับตำแหน่งใด ๆ และยังเป็นหน่วยงานกลางที่จะเชิญชวนและรับมุนา ำรับมุนาให้บุคคลทุกระดับ เข้าร่วมโครงการต่างๆ ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่หน่วยงานกลางจัดขึ้น ทำให้นักเทคโนโลยีการศึกษา ในฐานะนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องใช้ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อสร้างบรรยากาศ จัดหากิจกรรม

ที่เอื้ออำนวยให้บุคคล กลุ่มบุคคล ได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอันจะก่อให้เกิดภาพพจน์ที่น่าประทับใจแก่ผู้เข้ารับการพัฒนาตั้งแต่ว่างเข้ามา และจากไปด้วยมิตรภาพที่ยืนยาว

หัวหน้าหน่วย มีการรับรู้ในสมรรถภาพเรื่องทักษะเกี่ยวกับ วัสดุ/วัสดุภัณฑ์ ว่านักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพนี้สูงกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเทคโนโลยีการศึกษาเป็นผู้ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรวัสดุภัณฑ์ศึกษา หรือเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่งได้จัดให้มีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเกี่ยวกับวัสดุ และวัสดุภัณฑ์ จึงส่งผลให้นักเทคโนโลยีการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการเลือก ใช้ ผลิตภัณฑ์ ให้คำปรึกษา ออกแบบ และพัฒนาสื่อต่าง ๆ หัวหน้าหน่วยจึงให้ความสำคัญไว้วางใจแก่นักเทคโนโลยีการศึกษาในเรื่องนี้

2.3 ด้านเชาวน์ปัญญา ทั้งนักเทคโนโลยีการศึกษา และหัวหน้าหน่วยมีการรับรู้ในสมรรถภาพย่อยเรื่อง การเป็นคนใฝ่รู้ ว่านักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สมรรถภาพนี้สูงกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันโลกพัฒนาไปมาก รวดเร็วจนความก้าวหน้าด้านวัตถุทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปเพื่อความสุขสบายในการดำเนินชีวิต และเพื่อความรวดเร็วในการสื่อสาร ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมากในยุคสมัยนี้ รวดเร็วในวงการธุรกิจ อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ ได้ถูกประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบดาวเทียม ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน นักเทคโนโลยีการศึกษาจะนิ่งเฉยไม่ได้ จำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับโลกปัจจุบัน (การสัมมนาเรื่องเทคโนโลยีการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม: นักเทคโนโลยีการศึกษากับความก้าวหน้าทางสังคมในยุคปัจจุบัน, 2532 หน้า 46-47) เพื่อจะนำอุปกรณ์สมัยใหม่และวิธีการต่างๆ มาเป็นเครื่องมือของนักเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการสอนและการทำงานอื่น ๆ ต่อไป

2.4 ด้านทัศนคติ นักเทคโนโลยีการศึกษา และหัวหน้าหน่วยต่าง ๆ มีการรับรู้ตรงกันว่าสมรรถภาพด้านทัศนคติในเรื่อง ทัศนคติในความสำคัญและประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

การที่บุคคลเห็นว่าคนหรือมนุษย์ควรมีการพัฒนาอยู่เสมอ ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นด้านการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติตนนั้น ก็จะส่งผลให้ตนเองคอยคิดแสหาหนทางที่จะปรับตัวหรือพัฒนาตน ทั้งในด้านงานและส่วนตัว อันเป็นผลดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมต่อไป นักเทคโนโลยีการศึกษาก็เช่นกันที่เห็นว่าการตระหนักในความสำคัญและประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น เป็นสิ่งจำเป็นและนำมาใช้ เป็นแรงผลักดันให้การปฏิบัติของตนเป็นไปตามเป้าหมายแห่งการพัฒนาโดยแท้

3. เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของนักเทคโนโลยีการศึกษาและหัวหน้าหน่วยที่มีต่อสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ทั้ง 4 ด้าน ปรากฏว่าหัวหน้าหน่วยเห็นความจำเป็นต่อการใช้สูงกว่านักเทคโนโลยีการศึกษา 5 สมรรถภาพย่อย ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะหัวหน้าหน่วยซึ่งมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในลักษณะของผู้บริหารจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผน วางนโยบาย การคิดค้นกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อเอาชนะคู่แข่งขั้นในตลาดธุรกิจ ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้หัวหน้าหน่วยเห็นว่านักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ความรู้มาก และรู้กว้างในทุก ๆ สมรรถภาพ จึงจะทำให้งานที่ตนมอบหมาย แก่นักเทคโนโลยีการศึกษา ออกมาสมบูรณ์แบบและสามารถเอาชนะหน่วยงานอื่น ๆ ในแวดวงเดียวกันได้

ในขณะที่นักเทคโนโลยีการศึกษากลับเห็นว่าสมรรถภาพดังกล่าว จำเป็นต้องใช้น้อยกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะตนเองเป็นเพียงผู้รับมอบหมายงานไปปฏิบัติเป็นเรื่อง ๆ เท่านั้น จึงไม่เห็นว่าสมรรถภาพดังกล่าวจำเป็นต้องใช้มาก เท่ากับความคิดเห็นของหัวหน้าหน่วย

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สมรรถภาพด้านความรู้ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและ เทคนิคการฝึกอบรมและพัฒนา เป็นสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้สูงสุด ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าสถาบันการศึกษาที่

ผลิตบุคลากรทางเทคโนโลยีการศึกษาควรจัดให้นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสฝึกงาน ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงาน ภาครัฐบาล และภาคเอกชน เพื่อให้มี ประสบการณ์ และทักษะในขั้นตอนการทำงาน และขั้นปฏิบัติการ

2. ในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา ควรมีการปรับปรุง และเพิ่มเติมให้ กว้างกว่าแวดวงการศึกษา โดยที่ควรครอบคลุมไปถึงด้านธุรกิจด้วย ดังข้อค้นพบ ในงานวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า หัวหน้าหน่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมดเห็นว่า ความรู้ ความเข้าใจด้านธุรกิจ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแวดวงธุรกิจ และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมองค์กร เป็นสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษา จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาและ ผลิตนักเทคโนโลยีการศึกษาให้สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้งานดัง กล่าวอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานที่แท้จริง

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระดับสมรรถภาพของนักเทคโนโลยี การศึกษา ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอาจจะทำการศึกษารายการสร้าง เครื่องมือในการวัดระดับสมรรถภาพ เพื่อจะ ได้ทราบระดับสมรรถภาพที่นักเทคโนโลยีการศึกษาจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักเทคโนโลยีการศึกษา ให้เป็นนักพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะของหน่วยงานนั้น ๆ